Incipit sermo de vita clericorum

Penitemini et credite euāgelio. Marci p̄mo. Euangelium hodiernū cui credi oportet sub tali fine ꝯclusit xp̄us vt diceret. Qui se humiliat exaltabit̄. Quid aūt aliud est penitētia q̄ꝫ humilitas vēa sub deo placationē ei⁹ postulans cū venia delictoꝝ? Penitemini ergo. hoc est humiliamini sb̄ deo offenso. et ab eodē placato exaltabimini. ita em̄ credere euangelio equū est. qm̄ qui se humiliat exaltabit̄. Qui se humiliat in curia penitentie. exaltabit eū curia miseicordie. qm̄ superexaltat misericordia iudiciū. Damnati quidē sumus nos pc̄cores corā iustitia. ad miaꝫ appellare fas habem⁹ q̄ꝫdiu viuimus tādiu em̄ sedē tꝫ eadē mia. Qsi aduersari⁹ et accusator noster diabolus qūolibet obniti voluerit. habemus te patronam clementissimā. te aduocatā sapientissimā te auxiliatricē potentissimā virginē matrē q̄ ab om̄i ecclesia regina mie et aduocata nr̄a ꝯclamaris Si igit̄ regina mie es sicut es. tuū est causā misericordie tuēi. ⁊ curie sue iura illibata seruare. Est aūt ius curie hui⁹ vt q̄ venit ad eā nō eijciat̄ foras. sed accusatione sua subleuct̄ absoluat̄ qꝫ Ecce p̄res et fr̄es quanta nobis fiducia est de salute et exaltatōe nr̄a si ꝑ penitentie appellationē ad mie foꝝ causā nr̄e prauitatis iā a iustitia rite dānatā deducim⁹ Deduci⁹ āt si nosmet ip̄os accusā⁹ iudicā⁹ et dānam⁹ Si nosmet ip̄os iudicaem⁹ inq̄t apl's nō vtiqꝫ iudicaremur Si iudicarem⁹ penitēdo non iudicaremur penā patiendo. Nolum⁹ certe damnari ecce vnicū post pc̄ca patꝫ effugiū Cōfugiam⁹ ad curiam mie ad illā penitentia nos deducet vbi ꝓ aduocata et patrona sororē nostrā habem⁹ et mr̄eꝫ iudicis nr̄i q̄ spernē nos nō potēit. qm̄ ip̄e caro nr̄a et frater est. Hanc matrē adeamus ꝓ impetratione mie. Et vt de penitētie hūilitate ꝓ nr̄a exaltatōe viuaci fructuoso qꝫ sermone loquamur. supplicem⁹ et dicam⁹ illud angelicum. Aue gratia plena dn̄s tecū. Penitemini ⁊ credite euangelio Nōiatim huic euangelio. Qui se humiliat exaltabit̄ Qui se hūiliat ꝑ penitentiā exaltabit̄ ꝑ gr̄aꝫ et gloriā viri p̄res et fr̄es. Et si solū dn̄i nr̄i Ihu xp̄i imperiū subditis suis om̄ibus et quidē om̄ia sibi subiecta sūt iure creationis. repatōis et ꝯseruationis satis esse debeat ad obediēdū sibi vt agāt dignos penitentie fruct⁹. penitemini ait. nihilomin⁹ approp̄ate ad ꝑsonas nr̄as q̄ ecclesiastice dicimur. et quas sermonis nr̄i tenuitas ꝯmonere nunc accepit assumi posse vid̄o ꝑsuasionē nr̄aꝫ ad penitendū ex trib⁹ more oratorio. A statu ꝑsone. a loco. a tp̄e Ita em̄ agere Cicero. ita Aristot. et orato

res ceteri docuerunt. Scdz q̄ tria
triptitā sup penitēdi nc̄itate orōez
ɔtexem⁹ Prima quidē argumētatō
a statu psone sumet Tales nos esse
ɔsidero viri pr̄es et fr̄es. tales ⁊ in
tali nos esse gradu statuqz ɔspicio
quos oportet penitētiā agē nō ꝓ
pcc̄is nr̄is tm̄modo. sed ꝓ delictis
alienis. Alioꝝ quippe pcc̄a comedi
m⁹. alioꝝ quippe culpas bibimus.
alioꝝ defect⁹ calciam⁹ et vestim⁹.
Peccata ꝓpli mei comedunt Non
sit cuiqz āmirationi qd̄ dicim⁹ qm̄
ita fit dū elemosinis alioꝝ talia no
bis ɔparam⁹ cibos potus alimen
ta Que nimirū elemosine ideo dicte
sūt vt penitentiā ꝓ ɔferentib⁹ ⁊ sa
tisfactionē deo faciam⁹. Stat⁹ ergo
noster stat⁹ penitentiū est eoꝝ scz q̄
vltro semet ip̄os ad penitentiā obli
garūt. Q̄ siquis inter nos alit̄ sen
tit ille ꝓcul dubio ꝓprij stat⁹ ⁊ gra
dus ignar⁹ est. qz ip̄m tāto magis
penitere ɔuenit quāto min⁹ penitz
et quāto magis esse sibi penitendū
dissimulat vl̄ ignorat. Hāc tn̄ veri
tatē plane durissimam. sed tn̄ predi
candā et cognoscendā multi in sta
tu nr̄o in statu ecc̄iasticoꝝ vel dissi
mulāt vel ignorāt vel sacrilega im
pietate ɔtemnūt. alioq̄n nunqz tan
ta auiditate. nunqz tali precipitati
one improuida inhiarēt ad elemosi
nas tales quas bn̄ficia nōiam⁹ vel
dignitates vel officia quib⁹ annexa
est talis obligatio ꝓ alijs peniten
di et satisfaciendi. cū tn̄ ꝓ nr̄is sa
tisfacē delictis vix sufficiat vita nr̄a
et vtinā sufficiat. Nūc quanta ē de
mētia hominē tot culpis ꝓprijs ob
noxiū pressū et obrutū suscipe. imo
rape modis etiā indebitis alienas
offensas et super ceruices debiles
apponere. Hoc quippe fit vt dixim⁹
dū bn̄ficia bn̄ficijs cumulam⁹. naz
pluralitas bn̄ficioꝝ ex elemosinis
fundatoꝝ ad penitentiā ꝓ plurib⁹
faciendā astringit. Nunc vero heu
cecitas heu insania nos his obli
gationū vinculis seruitutib⁹ specia
lib⁹ misera colla subijcim⁹ quasi nō
iugū graue satisfaciendi ꝓ alijs sed
libertas ⁊ absolutio videat̄. Adda
m⁹ adhuc ꝙ stat⁹ noster stat⁹ eccle
siasticoꝝ penit⁹ est in exemplū ꝓuo
catiuū alioꝝ ad penitentiam quasi
vel liber vel speculū vel imago pe
nitentie. Q̄ si pro penitētia legatur
in nobis petulantia. ꝓ ɔtritiōe de
structio et dissolutio. ꝓ satisfactiōe
irritatio dei et vicioꝝ omniū accu
mulatio nos tot damnationib⁹ di
gni reddimur. quot hōies nr̄is exē
plis corruptissimis seducuntur. Si
damnand⁹ est q̄ se ip̄m spontaneo
pcc̄o deprauat. nunq̄d nō ergo dā
natior qui multos secū in interituz
trahit rapit ⁊ deijcit? Rursuz statui
nr̄o comes esse debet sacra scientia
hoc est sacroꝝ et sacramentoꝝ no
titia qualis cognitio absqz penitē
tia nec ꝑfecte cognosci nec efficaci
ter tradi pōt. Hec quippe illa est sa
pientia aut ps est de qua bn̄ enun
ciatū est ꝙ in maliuolā aiaz nō in
troibit sapientia. nec habitabit in

corpore subdito peccis. Itaq; sacer dos quilibet angel' ꝺr qm̃ dei nũ/ cius esse debet ad ꝓlm. quilibet in gradu suo.et legẽ ei'scz dei ab ore eius reqrent. Dedit illis regiones gentiũ inquit ꝓhetic' sermo.et la/ bores ꝓlorꝫ posseverũt vt custodi ant iustificatões eius et legẽ ei' re/ quirãt. Nõ dedit nobis dñs laborẽ aliorꝫ vt in sudore vultus alieni ve scamur pane nr̃o.et nihil inde offi/ cij.nihil suffragij.nihil satisfactiõis impendẽm' ꝓ ceteris q̃ suis nos la borib' alũt aluerũt qꝫ. Quanto mi nus ista data sũt vt luxurieris sup/ be in pompis equis familijs fedissi me in meretriculaꝫ lenocinijs! Nõ ꝑterea omissa sũt vt comesationes crapulosas et sumptuosas in ocio dissoluto cũ maria tꝯis ꝺsumptiõe ⁊ oneratione corpis ac aiaꝫ quoti die seqremur. Deniq; vt ditarem' carnẽ et sanguinẽ.imo qñq; carne/ os et sanguineos hõies de bonis pauperꝫ.de patrimonio crucifixi Sz vt custodiam' iustificatõnes dñi et legẽ eius inqram' Custodiam' inqꝫ nõ diffamem'.dissipem'.irrideam' lacerem' iustificatões dñi Et legez eius inqram' nõ tradẽtes nos no/ stra qꝫ institutionib' mundi et legi b' Justiniani sed legi dñi q̃ imma/ culata est ꝺuertens aias et sapiam prestans paruulis. glosa hũilibus quales sũt penitẽtes Penitemini er go. Postremo moueat nos q̃ dicit. quãto grad' altior qualis ẽ noster qui sacerdotes dicimur. et q̃ gen'

electum regale sacerdotiũ xp̃i dñi. imo et dñ̃ nõiamur.tãto casus gra uior.ꝺsone ad illud satyricũ. Omne animi vitiũ tanto cõspecti' in se cri men habet quãto q̃ peccat maior habet. Porro si casus noster gra/ uior.ꝺsequẽs est vt resurrectio per penitẽtias fortior exigat. Concla/ mo igit p̃cor et obtestor p euange/ liũ sacratissimũ dñi nr̃i Jhu xp̃i. Pe nitemini et credite euangelio.qm̃ q̃ se hũiliat p penitẽtiã exaltabit ad gloriã. Hoc modo stat' noster sta/ tus ecclesiastic' vrget nos magnis et certis rationib' penitere si nõ ob torpuim'.si nõ omino ꝑditi et xp̃ia na religione abalienati sum'. Rur sus ꝓpellit ad idẽ loc' ipe materia lis in quo ꝺuersamur qui locus est ecclesia. Cõmonebat p̃tact' nr̃e ora tiõis ordo vt similit ex loco in quo cõuersamur qui loc' est materialis ecclesia robur eidẽ orõni nr̃e dona rem'. Sz multis questionib' agitat anim' ex his que dicta sũt. Una si ecclesiastici non penitẽtes ꝓ se ipis ꝓficiãt alijs ꝓ quib' eos diximus ad satisfaciendũ obligatos? videt q̃ nõ ꝑ ꝑdictũ.et ꝑ illud Gregorij Cũ is q̃ displicet ad intercedendũ mittit irati anim' ad deteriora ꝓ/ uocat. Alia si ecclesiastici nõ penitẽ tes ꝓ alijs faciũt bona eccie sua et si ad restitutionẽ obligant? videtur enim q̃ ꝺtra donantiũ intentionẽ bo nis illis abutunt.nec laborant in vi nea dñi nec denariũ habere merẽt Altera si ecclesiastici oẽs tenent ad

studiū legis diuine. videt ꝓ p̄ poi
cta. qz ideo dedit illis de⁹ regiones
gentiū et la.po.pos.vt cu.iusti.eius
et legē ei⁹ exquirāt vt dictū est. Ad
opposita istoꝝ omniū est argumen
tū qz talia dicē est partē ecclesiasti/
coꝝ lōge maiorē ponē extra statū
salutis eāqz damnatōis ream affir
mare. Alie questiones sūt vt si licet
ex bonis ecclesie aliqd sibi retinē vl
tra id qd dicit apls. Habentes ali
menta et quib⁹ tegamur his contenti
sum⁹. Videt enī ꝓ residuū est eccie
et pauperꝝ quale auferre sacrilegū
et impium dicūt Hieroñ.et Bernñ.
Annexa est huic questio de dictatōe
parētū ex bonis ecclesie. de collatō
ne bñficioꝝ indigniorib⁹. De mul
tiplicatiōe bñficioꝝ vltra decentē
sustentationē p̄sone occupātis. de
intrātib⁹ distributōes ex solo intro
itu ad horas. de dantib⁹ se totos
ad practicatiōes seculares et qñqz
ad turpes questus.et similes.multe.
quas omnes dissoluere breuitas af
fectata reclamat. Sz quatuor cōsi/
deratōes quasi totidē claues p ap
tione faciliori placet afferre. Pri
ma cōsideratio. Ecclesiastici qui nō
penitēt sed oputrescūt in pccis suis
nullū op⁹ faciūt apud deū p se vel
alijs acceptū sibi ad obsecutionē vi/
te eterne p quāto fruct⁹ suoꝝ ope/
rū talis ex corrupta radice p̄cedit
que radix est eoꝝ voluntas depra
uata. Elongant̄ qz magis et ma/
gis a deo. qm̄ qz lōge a peccatorib⁹
salus. Hoc intendebat dñs cū ait.
Malēdicā bñdictionib⁹ vr̄is. q̄ sicia
plurima in hanc sententiā. Scda
consideratio. Ecclesiastici quāuis im
penitētes. implentes tñ ea q̄ ex insti
tutione bñficioꝝ suoꝝ inuncta eis
sūt. in horis dicendis et similib⁹ ipi
faciūt fruct⁹ bñficioꝝ esse suos saltē
apud hōies. nec ad restitutionē ob
ligant̄ Obligant̄ tñ in foro conscien/
tie aliter recōpensare bñfactorib⁹ q
fundatorib⁹ suis. p̄sertim faciendo
sibi amicos de māmona iniquitatis.
vt p alios suppleāt redemptionem
et satisfactionē quā ipi sine gr̄a per
manētes insufficienter agunt. Va/
lent preterea hmōi bñficia nō ex v
tute p̄sonaꝝ qm̄ tales supponūtur
esse i peccato mortali et p consequēs
dei hostes odiosi. sed ex p̄sona toti
us ecclesie. q̄ ex offerentium deuota
pietate valorē suscipiūt qualē et q̄n
tū nouit deus. Tertia consideratio
Plus congruit ecclesiasticis notitia
sacre legis q̄z alia. et multis ipa est
de necessitate p̄cepti. sed magis et
minus p diuersitate officioꝝ cura/
rū atqz dignitatū. Curati nōiati te/
nent̄ scire p̄cepta dei et articulos fi
dei in quodā generali p denūciādo
subditis Materiā insup de sacramē
tis ecclesie put in omuni vsu practi
cat̄ et versat̄ vt de modo baptisan
di. de modo audiendi confessiones
et interrogādi et docendi et absol/
uendi et penitentias iniungendi de
modo matrimonia cōtrahendi. de
modo sacre vnctionis. et de instru/
ctiōe illius qui laborat in extremis

et fique sūt talia. Curati p his scí/
endis si nō laborant vel studendo
vel audiendo an sint in statu salutl.
ipi viderint ego non existimo. Qui
dam tractatuli sup his omnibus
ofecti sūt quos saltē habere debe/
rent tales ecclesiastici qm̄ nec sum/
ptuosi sunt in transcribendo nec dis
pendiosi et difficiles in intelligēdo.
De plātis vero qui absentes sunt
nihil hic diffinio. quēadmodū pati
esse debent ad faciendū ꝛc. Quar
ta cōsideratio. Intentio ecclesiasti/
cor in omnib' suis actib' debet esse
diuinus honor et eius obsequiū. et
osequēter ex incidenti q quasi acces
sorie ipi pnt tpalia desiderare et ad
orere p sustentatione decenti suor
statuū. decētez intelligite statū put
sapiens iudicabit. et nō put ambi/
tio vl auaritia suadebit Juxta quā
osideratione dat regula osequēter
ad sciendū si in celebrationib' missa
rū. si in horis lucratiuis. si in alijs
opib' suis. imo etsi in multiplicatio
ne bnificior ipi ecclesiastici sint sy/
moniaci. vel symonia aut turpi lu/
cro notandi. Descendere autē ad
singula omino diffinienda neqz fa/
cile est neqz possibile sub certa regu
la ꝓpter varietatē circūstantiar ex
quibus iuris variationē scit nemo
Plura dici potuerant sed interim
otenti et ad secundā nre exhortati
onis locū partē transeūtes ostēda
mus ex loco in quo sum' ogruita/
tē penitendi. Locus noster viri pa
tres et frres lor' ecclesie materialis
in quo frequētius ouersamur nos
admonet si nō obsurdescim' vt obe
diamus dicenti xpo Penitemini ꝛc.
Quanqz em̄ vallis hec miserie lor'
sit vniuersaliter fletus et penitentie
vbi tanto magis flendum esse dicit
Augl. quāto minus fletur. nihilomi
nus templor locus sua quidez reli
gionez qualitate omonere facit vt
peniteam'. Quid itaqz aliud viden
tur pdicare imagines oēs in eccia
ante quaquersū. supra. subtus. et in
laterib'. cantus insup et pulsus. ea
qz que leguntur et fiunt omnia. nisi le
uemus sursum corda q non mentia
mur respondentes habem' ad dōm
Leuare aūt sursum corda nequeunt
sane ipi pccores sine penitentia et
magna penitentia. Habent secula/
res hōies seu militares seu plebei
loca sua in quib' exercent plena mi
tis spectaculis vanitatib' et insani/
is falsis que penitentiā nō solū nō
incitant sed pturbant. Vide fora
negociosa abundare infinitis periu
rijs. fraudib'. murmurib' incōditis
clamoribus qz dissonis. vide curi/
as patrocinantiū intra quales no/
ta litigātiū magniloquas linguas
acutas et instructas vt narrent fa/
bulationes sed non vt lex tua dñe.
De curijs curialiū qd aliud dictur'
sum qz quia tote cure sūt. et tote cu
re vanissime. nec cure celestes. Ez ple/
runqz sceleste? Non discurrā p sin/
gula taliū loca quor plurima a sā
ctis doctorib' merito interdicta sūt
eis qui penitentiaz salubrē integro

animo ꝑagere moliunt̃ Atuẽo nos
ecc̃iasticos ꝯtinet loc⁹ sacerrim⁹. lo
cus religiosissim⁹. loc⁹ tot⁹ peniten
tie salubris ꝓuocatiuus. si tñ in eo
non manem⁹ sicut bestie ignari my
sterioꝝ omniũ que fiunt et cernunt̃
Si preterea corpe existente in ecc̃ia
nõ sit anim⁹ in patinis sicut ẽ apd̃
Terentiũ. Si deniq̃ nõ facim⁹ de
domo orõis domũ negociationis
et speluncã latronũ Quo pacto fit?
Certe aut cogitando aut garriẽdo
secularia. aut distributões diuinas
tanq̃ nobis qui non eas lucramur
indebitas furtiue rapiendo. furtiue
dixerim iudice deo etsi non mundo
qui si eos soluit. nõ tñ absoluit. Ce
terũ crux et crucifixus nõne loquũ/
tur vt penitentiaꝫ agam⁹ cũ talem
ip̃m xp̃m ante oculos statuant quo
nullus vnq̃ acerbius doluit. nõ ꝓ
suoꝝ sed ꝓ nr̃oꝝ satisfactione pec/
catoꝝ? Sanctoꝝ rursus sanctaꝝq̃
imagines idem suadent. ingerentes
memorie nr̃e ꝙ ꝑ multas tribulati
ones oportet nos intrare in regnũ
dei vt ip̃i ꝛc. Deniq̃ tũbaꝝ sculptu
re magnis nos vocib⁹ et lamentis
ad penitentiã ꝓuocare nõ cessant.
ingerentes quid illi sunt. quid fuer̃t
quid de nobis meruerunt. quid exi
gũt vt suũ quoꝝ corpora incinera/
ta tegit tellus Si ad hos omnes ⁊
similes assidue clamores nequaq̃
aperim⁹ aures mentis intimas nõ
iam surdastri sed surdi sum⁹. imo
ip̃is quas intuemur et calcam⁹ ima
ginib⁹ atq̃ simulacris assimilati su
mus que habent aures ⁊ non audi
unt. Quid de ip̃o sacrosancti dñici
corporis sacramento satis vnquã
dicturus sũ. malo nunc silere q̃ pau
ca dicere. Ve illis qui abutunt̃ eo
ad cumulũ peccandi quod singula/
riter datũ est ad auxiliũ subleuamẽ
q̃ penitẽdi. Hi sunt indigne tractã
tes illud. quos sub questione terri/
bili increpat dñs ꝑ ꝓphetã. Quid
est ꝙ dilectus meus fecit in domo
mea scelera multa? Nõ nos ita viri
pr̃es et fratres. sed in loco tali tãq̃
diuino et celesti audiam⁹ vocẽ dñi
imperantis vt amotis calciamẽtis
nr̃e vetustatis ꝑ penitentiã. suũ est
em̃ hoc officiũ stem⁹ in terra hac q̃
sancta est dicentes cũ Jacob. Ter/
ribilis est locus iste. nõ est hic aliud
nisi dom⁹ dei et porta celi. Etenim
dñs est in loco isto et nos. ergo san
cti sumus qui habitam⁹ in sancto q̃
bus dei gr̃a ꝯcessit. si nõ abutimur
illa vota ꝓphetica. Vnam petij a
dño hãc re. vt inha. in domo dom.
Et rursũ. Quãdilecta tabernacula
tua dñe vir. ꝛc. Et iteꝝ. Elegi abie/
ct⁹ esse in domo dei mei. ꝛc. Ad q̃d?
Ad penitendũ p̃cipue. Penitemini
ergo. Circa hec quadruplex occur/
rit ꝯsideratõ moralis Prima. san
ctius est et deo placentius et fructu
osius regulariter orare deũ in tem
plis et locis sibi dicatis q̃ in alijs.
Valor quippe orationũ ibidem fa/
ctaruꝫ cumulatur ex oratione gene
rali ⁊ loci maiestate ex qua fit deuo
tionis maior incitatio. Propterea

non absq; grandi ratõne sedula re
ligio patrum nostroꝝ particularia
oratoria vetabat. presertiz pro mis
sis celebrandis. Dixi in considera/
tione regulatiter. qm̃ accrescere va
lor ip̃is orationib⁹ aliunde q̃ ex lo
co sancto posset Scd̃a considera/
tio. Omnis blasphemia que attri/
buit deo vel sanctis eius indigna
vel turpia vel verbo vel facto vel
signo tanto execrabilius fit in eccle
sia quãto locus plus sacer est. Que
blasphemia si fiat sub ludi specie de
bet auctoritate per supiores seriose
reparari. Nec cõsuetudo ad opposi
tum alleuiat imo aggrauat quia ve/
rissime corruptela ẽ. et sacrilega cor
ruptela que in caput superiorum re
dundabit. si non pro suo officio re/
mediare curauerint. maiori quidez
animositate q̃ ꝓ suis tempalibus
decertarent. Tertia cõsideratio.
Una ex causis quare ecclesiastici
mali ⁊ impenitentes pessimi sunt su
pra ceteros prout sepe expertum fu
isse testatur Augl. et tempora mea
idez monstrãt ad oculum. assignat̃
cõuenienter. quia tales ip̃i deo ma
gis ingrati sunt duz abutuntur eis
omnibus que eos ad penitentiam
ꝓuocare debuerant. Omnia em̃ re/
media pro sua correctione vt sũt ex
empla sanctoꝝ et predicationes ꝛc̃
cõuerterunt in fastidium et contem
ptũ ex cõtinuo auditu et visu adeo
vt tandez se esse credant sapientes
et prudentes pre aliis monitorib⁹
suis. quoniã impinguati sunt incras
sati dilatati. ideo dereliquerũt deũ
factorem suum ꝛc̃. et humilitatẽ no/
stre religionis et suoꝝ promulgato
rum ponunt in abominationez sibi
Qualis igitur spes salutis esse po/
test vbi que fuerant remedia cõuer
tuntur in nauseaz ⁊ vana? Quar
ta cõsideratio. Affectiones peruer/
se que separãt a deo damnabiliter
fiunt vbiq; damnosius in ecclesia.
Negociationes preterea seculares
fiebãt olim in templo hierosolymi
tano displicibiliter xp̃o. hoc ex suo
zelo subuertente cathedras numu/
lariorum apparuit. nũc displicibili⁹
fiunt in templis suis in quibus my
steria magis spiritualia conuenit ce
lebrari Hec de secũda parte sermo
nis. Postremo fas nobis est nõ
solũ ex statu ꝑsone nec ex loci quali
tate corroborationem addere no
stre orationi pro persuadenda no
bis penitentia vt iam fecimus. sed
etiam tertio ex temporis qualitate
Omitto ꝙ tempus omne vite mise
re hui⁹ et erumnose tempus lugen
di est tempus q; penitendi. non lo
quor de tempore hoc quadragesi
malis abstinentie quod intrauim⁹
quanq̃ multa dici ad rem compete
rent. tuz de ieiuniis qua obeseruati
one complenda sunt. et qui sunt q̃s
pia necessitas excusat Quali insup
delicti obnoxij sũt ecclesiastici trãs/
gressores et fũdatores hmõi ieiuni
oꝝ. tũ p̃tẽa de ieiunio q̃dragenario

christi quali qualiter q3 fuerit con
pletū virtute. Sufficiat ad dolēdū
lugendū penitēdū q3 ɔtinuos aspe
ctus hui⁹ tp̄is. imo hui⁹ tempestuo
se etatis nr̄e in qua regnat luctuosis
simū absq3 exēplo. imo nullis vnq3
luctib⁹ equandū scisma qđ nō vetu
state ɔsumit̄ vt oia. sed in dies alti⁹
radices malas agit et tanq3 fama
monstrū horrēdū in dies vires ad
quirit eundo. Expectauim⁹ pacē de
plorat ꝓphetic⁹ sermo et ecce turba
batio Sic ecclesia insanabili quodā
cancro depascit̄ egrescit q3 meden
do. Sic suā hydrā patit̄ que ex suc
cessione fecundior fit. Ip̄a insuper
minotaurus vix egressibili laborin
to circundat̄. et more feraꝝ habet
in rete pedes suos. Nunq̄d nō igit̄
temp⁹ tale est in quo penitē et dolē
cū ingenti gemitu et plangore assi/
duo cū lacrimis et rugitu coarta/
mur nos ecclesiastici et dicere. Tu
exurgens dn̄e misereberis syon q2
tp̄s miserendi ei⁹ q2 venit tp̄us? Et
iteꝝ. Temp⁹ faciendi dn̄e dissipaue
rūt legem tuā legem charitatis vni
onis et pacis. Prima cōsideratio
in omni tempestate grandi et inter
netione vbi primū incipit̄ a sanctua
rio dei saluberrimū est iuxta Eze
chielis visionem signari signo thau
in frontib⁹. Illi quippe soli saluant̄
sic signati Quale signū illos solos
accipere notat predicta visio q̄ ge
mūt et dolent sup cūctis abomina
tionib⁹ que fiunt. hoc aūt p penitē
tiā fieri ꝑspicuū est. Ubi vero ma
gis inceperit ira dei a sāctuario suo
q3 hoc tp̄e misero quis legit quis
audiuit? Penitemini ergo. Scđa
ɔsideratio. Quoniā facta est scissio
ita vniuersalis in corpe mystico ex
peccatis singulariū p̄sonaꝝ et eoꝝ
ꝑuersis morib⁹ qūo fit in corpore
vero dissolutio eius ex vitio morbi/
do partiū et corruptis humoribus
ɔsequēs est vt penitentialis medici
na primū recipet in membris sani/
tatē presertim cū videat̄ hic esse di
gitus dei cui humanū auxiliū quasi
penitus deesse sentit̄. Quaꝓpter im
petrandū est diuinū testimonio Jo
sophat. Que impetratō nō melius
q3 p penitentiā humilem adquirit̄.
quoniā sicut exaltatio ambitiosa ⁊
perdita multoꝝ ecclesiasticoꝝ tam
feda abiectione humiliauit ecclesiā
ip̄a si queritur rursus exaltari vt p
penitentiam humilez hoc fiat neces
se est Penitemini ergo. Tertia cō
sideratio. Reuerentia pia ad mr̄em
viget plus q3 alias filijs tempore
necessitatis et cōculcationis sue vt
humiliētur et doleant et penitentie
signa demonstrent presertim vbi p
talia miserabilib⁹ eiusdem matris
nec̄itatibus subueniri conuenit dū
singuli filioꝝ singula merita sua si
cuti quasdaz donationes et redem
ptiones conferunt in ɔmune ad re
demptionē matris captiuate. sic est
in presenti tempore. Penitemini er
go. Quarta cōsideratio. Scisma
pn̄s non impedit verā penitentiaz
imo magis ad eandē faciēdā aiat

⁊ inducit tanq̄ ad primum antido
tum et mediū pro portu salutis at/
tingendo Scio tñ nonnullos hinc
inde posse inquietari a scrupulis et
questionib⁹ plurib⁹ sup casib⁹ reser
uatis et sup ptāte clauiū et aliis p/
plexitatū nodis quib⁹ scisma pñs
respersū est. Scio nihilomim⁹ respō
sum factū esse anthonio ꝙ sola hūi
litas om̄es diaboli laqueos secura
p̄terfugit. Humiliat⁹ sū et liberauit
me inquit ꝓpheta. Nulli vero absq̄
penitentia dat̄ post pcc̄m talis hu/
militas q̄ rursus exaltet. Soli igit̄
bñ penitētes securi sūt. q̄ obrem pe
nitemini Hec fortassis sufficere po
tuerāt de necessitate penitentie nr̄e
nisi reuerentia euangelij hodierni
cui credi oportet. et ꝙ appropriate
de ecc̄iasticis loquit̄ cogeret nos
sua maiestate vt aliq̄d dicerem⁹ nec
ip̄m nr̄o silētio indigno transirem⁹.
Itaq̄ euāgelic⁹ sermo. xxiij c. Mat.
vnde euangeliū hodiernū conscp̄tū
est loquens in ꝑsona xp̄i ad phari/
seos et scribas sui tp̄is notat in spe
ciali. sub rep̄hensionib⁹ quatuor et
octo maledictionib⁹ a quibus de/
bēt ecclesiastici p̄cauere. vt increpa/
tio malor̄. bonor̄ sit instructio. et
vt sup malo cognito penitētia salu
brior fiat. Prima rep̄hensio est di/
cere bona et non facere. hoc em̄ q̄d
aliud est q̄ se ꝓpria voce damnare
et talem esse cui merito dicat dñs.
Ex ore tuo te iudico serue neq̄ Vi
dete aūt pr̄es ⁊ fr̄es quāto ampli⁹
est delictū neq̄ dicē bona neq̄ facē
imo dicentib⁹ atq̄ facientib⁹ mo/
dis om̄ib⁹ serio et ioco clā ⁊ palā
cōtrariari Secūda rep̄hensio ē one
rare subditos duris et multiplica/
tis ponderib⁹ p̄ceptor̄ et penaruz
digito aūt suo nolle ea mouē. Quo
in loco culpant̄ illi ecc̄iastici q̄ excō
municationū et vexaliū et maledi/
ctionū sentētias accumulant supra
merita. quo fine ip̄i viderint ⁊ q̄ cō
sone ad euāgelicā libertatē. Tertia
rep̄hensio est hypocrisis et sup̄stiti
osa in habitib⁹ quib⁹ sanctitatē aut
religionē p̄ferunt qualia intus hor
rent et fugiūt ip̄i talit̄ induti. q̄lit̄
induimur nos ecclesiastici oēs diui
si a ꝓp̄lo p̄cipue dū in ecclesia mini/
stram⁹. Sz sepe mentiunt̄ he vestes
dum aliud monstrant extra aliud
tegūt intra. exteri⁹ sanctitatē interi⁹
vilitatē Quarta rep̄hensio est ambi
re vanā gloriā in locor̄ eminentia
et alto recubitu in cenis in salutatō
nib⁹ popularib⁹ atq̄ forensib⁹ in ti
tulis et appellationibus nōie mgr̄i
aut pr̄is aut dñi in quib⁹ om̄ibus
corrupta affectio magis q̄ ip̄a a/
ctio q̄ de genere bona est et bene fi
eri potest inculpatur. Potest enim
aliquis omnia ista querere si status
suus et vacatio exigant pro vtilita/
te reipublice et ecclesiastico honore
non pro singulari ambitōne. Aliq̄s
em̄ ex ecclesiasticis cur non fas ha/
bet alte sedere et salutari populari/
ter et appellari vel mater vel pater
vel dominus si non istis delectetur
Hoc est si non nomina tm̄ et fa/

mā sed res et opa et officia p nōia designata q̄rit et implet. nō ad suā sed ad dei laudē magnificentiaz et gloriā! Sequūtur octo ve Ue p mū est claudere viā celi puersis moribꝰ et exemplis. hoc fit dū imperiti et simplices ex ꝓplo arguūt sibi licē ea q̄ vident p̄res et pastores suos facientes Scdm ve sub p̄textu longaꝝ orationū viduas et simpliciores spoliare. a quo ve nō immunes sūt hi q̄ obitꝰ et seruitia multa in ecclesia pollicent̄. et ea vel nō exoluūt vel imꝑfecte ac negligent̄ exoluunt Tertiū ve traduci pōt appropriate ad ecclesiasticos q̄rentes ꝓmotiōz alicuiꝰ ad statū ecclesiasticū. vel cōtra eos qui affectu carnali vel alio faciūt eū puersis exemplis et moribus duplo filiū gehenne q̄z futurꝰ erat in statu seculari. Quartū ve cōtra malos interp̄tes xp̄i. ⁊ specialit̄ iuramētoꝝ et votoꝝ in quibꝰ fallūtur et fallūt ex sacerdotū ordine in ꝯfessionibꝰ audiendis. Quintū ve ꝯtra eos q̄ decias vsq̄z ad minimū esse soluēdas decreuerūt. et grauiora ipi derelinquūt. iudiciū scilz misericordiā et fidē. sicut apud quosdā in ecc̄ia plꝰ puniret̄ trāsgressio vniꝰ cerimonie et traditiōis humane q̄z blasphemia in deū aut suoꝝ p̄uaricatio mādatoꝝ Sextū ve mūdare diligent̄ id qd̄ foris ē in vasis q̄bꝰ deo ministrat̄ vt est calix. et ꝯsciam dimittē rapinis ⁊ immūdicia plenissimā. vt faciunt q̄ in ꝯscia pcc̄i mortalis et in ꝯtinuo ꝓposito non relinquēdi pcc̄a sua neq̄z occasiōes peccatoꝝ ministrare p̄sumūt. Septim ve ꝯtra hypocrisim eoꝝ q̄ sanctitatē fingūt extrinsecis signis. intꝰ āt pleni sūt hypocrisi et iniq̄tate. ꝯpati merito sepulcris dealbatis. Q̄ si culpant̄ hi q̄ mali sūt quo vitupio digni vident̄ qui pcc̄a sua predicāt gloriātes cū malefecerint et exultātes in rebꝰ pessimis in ꝑniciē et cōtagionē et scādala certa pusilloꝝ! Cuidā in ꝓperiū dixit aliꝰ. Abi hypocrita. Cui acuta mordacitate rn̄dit iniuriatꝰ. Tu talis es vt nec hypocrita dici possis Ita palam et in publico puersus es vt nullus fictioni locꝰ relictꝰ sit. Octauū ve est q̄ sāctis reuerētes esse vident̄. colentes eoꝝ sepulcra memorias atq̄z reliq̄as. ipi tn̄ eos nequaq̄z imitant̄ i sāctitate. imo pn̄tibꝰ inimicant̄ et insidiant̄ q̄ sanctoꝝ vitaz atq̄z mores q̄sierint imitari. Ad q̄ oia ve subiūgit̄ horrenda cōclusio. Ecce relinq̄tur vobis. domꝰ vr̄a deserta. Domus hec domꝰ erat synagoge cui succedit domꝰ ecc̄ie quā sā pene desertioni vicinā intuemur vt olim synagogaz. Auertat hoc piꝰ ecclesie sponsus Jh̄s xp̄s. Auertet āt si fuerimꝰ penitētes. si nos benigne intuitus fuerit et cōuertet ad se. et tādē reponet in firmissimo habitaculo suo. ad qd̄ nos ꝑducere dignet̄ q̄ sine fine ꝑmanet in secula seculoꝝ. Amen

Explicit